

KIIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Elsőáldozás: találkozás Jézus szent testével

Az elsőáldozáskor a gyermekek első alkalommal találkoznak az Oltáriszentséggel, hitünk szent titkával Jézus Krisztussal. Aki a szentostyában rejtőzködve az örök élet kenyereként jön el hozzánk az áldozás boldog pillanatában. Erre az első találkozásra és a későbbi gyakori szentáldozásra fel kell készítenünk a gyerekeket.

“Angyaloknak tápláléka, jöjj el e szent Ostyában!
Jöjj kegyelem áradása egy kicsinyke pohárban!
Táplálj az Úr szent testével, itass omló dús vérével,
Engedj mindig nála lennem, ő maradjon énbennem.”

Ezt énekeltük gyakran áldozáskor a szentmiséken.

De vajon engedjük-e mi katolikusok magunknak, hogy mindig nála legyünk? Betartjuk-e mindig a tíz parancsolatban, Szent László király törvényeiben is megfogalmazott és - a mi korunkra

lefordítva - legalább egy órát hetente. Megszenteljük-e az Úr napját?

Elszomorító, amikor nem értik meg, miért kell az Úr napját megünnepelni a vasárnapi szentmisén való részvétellel. Bizony, akinek nincs lelki igénye, aki lélekben kiégett, annak a szentáldozás csupán egy szép ünnepséget jelent és semmi mást... Pedig tudniuk, tudnunk kellene, hogy a szentáldozás nem befejezése, hanem gyönyörű kezdete egy egész életre kiható folyamatnak.

2017. május 28-án, ragyogó napsütésben 6 gyermek részesült Pilisszentlászlón a szabadtéri szentmise keretében az elsőáldozás szentségében. Segítsük őket és magunkat, hogy boldogan, felkészülten, lélekben tisztán mehessünk hetente legalább egyszer templomba és vehessük magunkhoz Krisztus szent testét.

Fotó, szöveg: Gallai Gergely

Halušky Terchová 2017 s majstrami spod Pilíša

Fotó: Franyó Rudolf

S tvarohom, so syrom, ale aj s kapustou. Halušky sa dajú jesť na veľa spôsobov, ale tie skutočne pravé slovenské sú len jedny: bryndzové. Ako najrýchlejšie a najlepšie ich uvariť a ako ich potom čím rýchlejšie aj zjesť? Najmä o tom je už tradičná medzinárodná súťaž na Slovensku, ktorú prvýkrát vyhrali predstavitelia Slovákov v Maďarsku.

Amfiteáter Nad Bôrami v Terchovej v poslednú májovú sobotu privítal súťažiacich a tisícky

návštevníkov MS vo varení a jedení bryndzových halušiek. Zasúťažiť si mohli nielen družstvá, ale aj jednotlivci v dovedna štyroch kategóriách: 4-členné družstvá súperili vo varení a jedení 3 kg halušiek, ďalší odvážlivci v jedení syrovej nite, pití žinčice a jedení 1 kg bryndzových halušiek. Samozrejme, nesmela chýbať ani tombola a kultúrny program, ktorého súčasťou boli okrem predstaviteľov terchovského folklóru na čele s kapelou Ťažká muzika aj také známe osobnosti a formácie zo Slovenska a ČR ako Arzén, Ploštín Punk a Dalibor Janda s dcérou Jiřinou Annou Jandovou.

Súťaž zahraničných družstiev z Poľska, Rumunska, Česka a Maďarska vyhrali naši Pilíšania, ktorí po svojom vlašňajšom debute prišli na MS druhýkrát. Výpravu majstrov-haluškárov zo Senváclavu, Mlynkov, Senondreja a Moďoróšu aj tentokrát viedol predseda Slovenskej národnostnej samosprávy zo Senváclavu **Rudo Fraňo**.

(jf-luno)

Nemzetközi haluska fesztivál Terhelyen

Terhely városa részéről ismét az a megtiszteltetés ért, hogy a tavalyihoz hasonlóan idén is meghívást kaptunk a nemzetközileg is híres haluskafesztiválra. A meghívást elfogadva szerencsét próbálni május 26-án, pénteken korán reggel három autóval indultunk a szlovák nemzeti hős, Jánosik szülőfalujába.

Megérkezésünket követően szétnézni a leendő verseny helyszínén felgyalogoltunk a város feletti hegy oldalában lévő nyolcezer főt befogadó amfiteátrumba. Most már otthonosabban mozogtunk, mint a tavalyi verseny előtt. Fent a „küzdőtéren” megtudtuk, hogy a sztrapacska főző verseny feltételei nem változtak. Ugyanakkor lehetőségünk volt beszélgetni-megismerni az

Fotó: Fuhí Jolánta

Erdélyből érkezett szlovák testvéreinket, akik idén először neveztek be a fesztiválra. Beszélgetésünk

közben, többek között szó esett arról, hogy a sztrapacska lehet készíteni túróval, sajttal, de még káposztával is. Az igazi azonban vlachoktól átvett, hagyományos szlovák haluska brinzából készül. A főzőverseny több tényezéből állt: pontozták az elkészítési időt, a minőséget ízre és látványra. A főzőhelyek tisztaságát, de még a dekorációt is. A három kiló haluska elfogyasztását is stopperrel mérték. Amelyik csoport nem tudta elfogyasztani főztjét, az a csapat kizárásával járt. Aki rosszul számolta ki a mennyiséget és többet főzött, annak többet kellett elfogyasztania.

Ugyanakkor amelyik csapatnak öt dekával több hiányzott a három kilóból az is kiesett a versenyből.

A nagyérdemű közönség szórakoztatására a rendezők egész napos műsorral kedveskedtek. Különböző népi és modern együttes, de számos egyéni előadó is fellépett az amfiteátrum színpadára. Amíg a nemzetközi zsűri értékelte a haluskafőzésről a feljegyzéseket, addig újabb

versenyszámok következtek. Az egy kiló bronzos haluskát elsőnek egy csehországi szlovák kanalazta be. Az egy méter hosszú spárga vastagságú sajtot hátratett kézzel egy erdélyi fiatal szlovák nyelte le. Az egy liter zsincsicét (a sajt készítés mellékterméke) egy helyi juhász itta meg elsőnek.

Végre elérkezett az eredményhirdetés: Mikor a mikrofonokból a Madarszko szót vitte szét a fátrai (Terhely, a Fátra hegységben található) szellő, férfiasan be kell vallanom, hogy nagyon meghiúsultunk. Aztán következett a csapat megnevezése: Senváclav, ekkorra már idegeskedésem ellenére sikerült kibontanom a pezsgőt. Megkérdezhetné a kedves olvasó, hogy hogyan került kezünk ügyébe csak úgy az a pezsgő? Erről csak annyit, hogy a verseny és az eredményhirdetés között jó két óra telt el. Így volt időnk kielemezni, hogy a főzőcsoportok közül mi szaladtunk be elsőnek az elkészült sztrapacskával a zsűrihez. A visszahozott háromkilónyi főztünket három perc harminc másodperc alatt kanalazták be a csapattagjaink. Azonban ezzel a hihetetlenül csekélyke idővel is csak másodiknak végeztünk az evéssel. Nekünk, Hornyákné Manyikának, Vanyákné Erzsikének, Fuhlné Jolkának, meg jómagamnak, akik ezt a gyors evést nem mertük felvállalni, alkalmunk volt meggyőződni, hogy ízre és esztétikailag is szép ételt készítették társaink. Csapatmunka kellett a sikerhez, hiszen mi válogattuk ki az éjszakai esőtől átázott fák legaljáról a szárazabbakat, és hasogattuk fel és szortíroztuk különböző méretűekre. Mi készítettük el rekordidő alatt a példaértékű dekorációt a főzőhelyünk körül. Nekünk köszönhető, hogy versenyzőink nem a csupasz asztalon, de szlovák

népies abroszokon készítették a szlovákság népi ételét. Ennek az összefogásnak köszönhetően a tavalyi első helyezést elért lengyelországi

szlovákok most utánunk, a második helyre kerültek. A csehországi szlovákokat, akik tavaly előttünk a második helyen végeztek, az erdélyi szlovákok, akik most voltak először a versenyen megelőzték, és nekik jutott a harmadik helyezés.

A nyolc fős csapatunk lakóhely szerinti felállása is

példaértékű: - Fuhl Imre és neje, Jolánta Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat képviselőjeként saját kocsijukkal érkeztek. Vanyák Gábor és felesége Pilisszentlászlóról elszármazottak, azonban már énekkarunk oszlopos tagjai, a Szentendre Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat színeiben szintén saját kocsijukkal először voltak Terhelyen. Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat nevében Hornyákné Manyika, Némethné Borika és jómagam érkeztünk. A tavalyi és idei győztes csapatunk egyik legmeghatározóbb tagja, a párom Pálkás Margareta a

testvértelepülésünk, Mogyorósbánya Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat színeiben járult hozzá győzelmünkhöz. Tehát, Petőfi után szabadon: nagy mulatság csapatmunka volt.

Befejezésül, üzenet a hitetlenkedőknek: - A csapattagok közül senki egy fillért sem kért, ennél fogva nem is kapott a fent felsorolt „ÖNKORIK”-tól.

Mindenki saját költségén tette meg a hosszú utat és fizette a szállástól kezdve minden költségét. A versenyhez szükséges alapanyagokat is közösen vettük meg itt, Magyarországon, a METRO áruházban.

Franyó Rudolf

Fotó: Fuhl Jolánta

Fotó: Imrich Fuhl

Hírek a Községházából

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének ülése

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete 2017. május 09-én 17.00 órakor rendkívüli ülést tartott.

Jelen volt képviselők: Franyó Rudolf elnök, Hornyák Józsefné elnök-helyettes, Dombai Gáborné képviselő.

Községünk Önkormányzata részéről: Tóth Attila polgármesterünk

Szentendre Közös Önkormányzati Hivatal részéről: dr. Gerendás Gábor jegyző, Bartha Enikő irodavezető

Meghívott: Bebiák Hedvig pályázó
Franyó Rudolf elnök: köszöntötte a polgármestert, a jegyző urat, a megjelent képviselőket és a hivatal dolgozóit. Megnyitotta az ülést és megállapította, hogy a Képviselő-testület határozatképes, 3 képviselő jelen van. Ismertette a napirendi pontot. Kérte hogy szavazzanak a napirend elfogadásáról.

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete 3 igen szavazattal a napirendet elfogadta.

1. Előterjesztés a Pilisszentlászlói Vadvirág Óvoda óvodavezetői megbízásáról, való egyeztetésről.

Franyó Rudolf elnök: megadta a szót Tóth Attila polgármesternek.

Tóth Attila polgármester: miután köszöntötte a megjelenteket, majd hosszas beszédben, de lényegre törően kifejtette, hogy az óvoda nem működhet megválasztott vezető nélkül, ugyanakkor nyomatékosan kihangsúlyozta, hogy a nemzetiségi oktatásnak meg kell maradnia. A két óvónőből a törvény adta lehetőség ellenére csak egy rendelkezik szlovák nyelvtudással. „Valóban kellene, még egy óvónő, aki jól beszéli a szlovák nyelvet”- mondta többek között a probléma

elemzésével tartott igen értékes javaslataiban, majd felkérte Franyó Rudolfot, hogy az Országos Szlovák Önkormányzat bevonásával próbálja orvosolni a jelenlegi helyzetet.

Befejezésül a szlovák nyelv oktatásával kapcsolatban Pilisszentlászló Önkormányzat odaadó támogatására tett ígéretet.

Franyó Rudolf elnök: megköszönte a polgármester úr pozitív, építő jellegű hozzászólását. Elmondta, hogy óvodavezető személyét már a múlt héten eldöntötték. Ezt most is megerősítik. Az óvoda

üzemelésének kérdése fontos, de nem szeretnének lemondani arról, hogy még egy szlovák nyelvű pedagógust alkalmazzanak. Azzal ő is egyetért, hogy nem lehet megtenni senkivel, hogy elküldik azért, mert egy olyan embert szeretnének alkalmazni, aki tud szlovákul. Ugyanakkor végleges megoldásként a nemzetiségi törvény adta lehetőséget kell visszaállítani. Tehát ragaszkodik a két szlovákul bíró óvónőhöz.

Tóth Attila polgármester. Egyetértett Franyó Rudolf által elmondottakkal, és ezért javasolta, hogy várjanak addig, amíg valaki önként nem megy el. Majd a későbbiekben, megkérdezte Bebiák Hedviget, hogy járható útnak látja-e, hogy legyen még egy óvodapedagógusi státusz hely.

Bebiák Hedvig pályázó: határozottan kijelentette, hogy nem, mert ha mégis felvennének valakit, akkor ő visszalép a vezetői pályázatától.

Dr. Gerendás Gábor jegyző elmondta, hogy határozati javaslatról kell szavazni, ami a korábbi határozat visszavonásáról szól, illetve arról, hogy támogatja a nemzetiségi önkormányzat Bebiák Hedvignek a Pilisszentlászlói Vadvirág óvoda vezetőjévé történő megbízását.

Franyó Rudolf elnök: egyéb kérdés, észrevétel nem lévén szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot. Szavazás után megállapította, hogy a

Képviselő-testület 3 igen szavazattal elfogadta.

Tóth Attila polgármester előadta, hogy szerintük probléma volt abból is, hogy a korábbi óvodavezető elhatárolódott a segítségkéréstől. Kérte Bebiák Hedviget, hogy a jövőben a kapcsolattartásra és a kommunikációra nagy hangsúlyt fektessen.

Franyó Rudolf elnök: úgy látja, hogy az asszimiláció sajnos egyre inkább elkerülhetetlen folyamat. Csak az fogja megtanulni a szlovák nyelvet, aki azt hivatásszerűen is szeretné használni. Ezért is szeretne élni a törvény adta összes lehetőséggel, hogy amíg csak lehet, ezt a folyamatot lassítsák.

Tóth Attila polgármester: Véleménye szerint igazából teljesen mindegy, hogy a gyerekek otthon is tanulnak-e nyelvet, a lényeg az, hogy idegen nyelvi környezetben legyenek. Akkor könnyebben befogadók lesznek később az angolra, vagy a

németre. Mindenképpen támogatja, hogy az óvodában legyen valamilyen plusz nyelvoktatás.

Mivel szlovák nemzetiségi faluban élnek, egyértelmű, hogy ez a szlovák nyelv. Fontosnak tartotta megjegyezni, hogy a nemrég felállított Értéktár Bizottság egyik tagja Franyó Rudolf lett, aki a szlovákság érdekeit képviseli ebben a testületben is.

Franyó Rudolf elnök: befejezésül megemlítette, ha ő nem szlovák lenne, akkor is örülne annak, hogy a falujában több nemzetiség él együtt. Elmondta, hogy a nemrég megjelent cikkében meg is említette, hogy a jövevények jobban megbecsülik a szlovákokat, és jobban betartják azok szokásait, mint sokszor ők maguk. Megköszönte az ülésen való részvételt. **Több napirendi pont nem lévén az ülést 18.35 órakor bezárta.**

Közmunka

Társadalmi munka, közmunka, a mai rohanó, és internetes világunkban sajnos e szavak jelentését egyre kevesebben tudjuk már definiálni - meghatározni. A közösségért való önzetlen tenni akarás, akár egyszerű produktív munkavégzéssel is napjainkban már leginkább negatív véleményezést von maga után.

Tibor atyánkkal történt kötetlen beszélgetéskor megemlítette, hogy csodálatos pálos templomunk látványa a temető utcai kerítésében lévő magas „mihaszna” fák miatt nem igazán érvényesül. Beszélgetésünket követően szoltam Tóth Attila polgármesterünknek, aki azonnal intézkedett. Aztán Krkos Attila falugazdánkkal egyik nap

reggelén, Mikula Albert segítségével nekiálltunk a munkának. Igen nagy segítségünkre volt ebben Bun Zsolti, aki a teherkocsiját bocsátotta rendelkezésünkre. Ezúton is szeretném megköszönni segítségét, hiszen így a Krkos Attila által kivágott fákat-bokrokat nem kellett deponálni, hanem rögtön a kocsira tudtuk rakni. Alig hangzott el templomunk tornyából a déli harangszó, már a negyedik, egyben az utolsó fuvar gallyait kezdtem adogatni a kocsni platóján lévő Albert barátomnak. A szép sövénykerítés a fák miatt néhány méter hosszúságban elsatnyult, de bízunk benne, hogy csak idő kérdése és kinövi magát.

Franyó Rudolf

A lopakodó iszlamizáció

A tagadás tagadásának a tagadása. Katolikus vallású vagyok. II. János Pál azért lett szentté avatva, mert Ő VÉDTE a hitét. Az érzékenység forradalma akkor lenne elfogadható, ha a kereszténység érzékeny megvédését jelentené. Sajnos ennek pont az ellenkezőjét jelenti. A keresztény területek harc nélküli átengedése az egyelőre fegyvertelen, de munkátlan kereszténygyűlölőknek, akik a házaikat lerombolták, a kisebbségi keresztényeiket sarcoltatják, áttérítik, felszámolják. Nem keresztelkednek át még Európában sem, hanem iszlamizálják azt. Pápai áldással. Jártunk a Vatikánban fél napig vártunk, mire beengedtek a hét méter magas és két méter vastag falon belülré, ötezer forintért. Zárórák mindenkinél ki kellett

menni. „az országból”. Senki nem maradhatott bent egyetlen éjszakára sem. Az alabárdos „svájci gárda” ezt még katolikusoknak sem engedélyezte volna.

Nem prédikálhat vizet, aki bort iszik. A pápának nem kell féltennie az utódait, ahogy Merkelnek sem és ahogy anno Hitlernek sem kellett. Mi közkatolikusok azonban tüzzel, vassal meg kell védjük a keresztény területeket. Akár a pápai átok ellenére is. Merkel a CDU a „Kereszténydemokrata Unio” vezére. Szeptember után is újra lesz választva, és újabb fél évtizedig iszlamizálhatja majd Európát. Mialatt a muszlim országok keresztényei gyorsuló sebességgel eltűnnek.

Losonci Miklós

A csíksomlyói búcsú

Májusban van minden évben Pünkösdkor. Autóval is elérhető, de vonattal az igazi. Hónapokkal előre meg kell venni a jegyet. Kecskeméti barátom mikrobuszával megyünk, mert neki öt gyereke van. Minden stoppost felvesz. Ő nem csak hirdeti az irgalmasságot, hanem gyakorolja is, pedig románul csak a köszönéseket ismeri. Valaha trabanttal utaztam Erdélybe feleségemmel és három gyerekemmel. Megálltunk megkérdezni egy „sombéros” cigányt, hogy merre van az előre. Mire azt mondta, hogy beszáll, és majd mutatja az utat. Még a csomagtartó is tele volt, nélküle is. A „Csau” rendszerben megkérdeztem ma székelyudvarhelyi információt, hogy van-e busz Segesvárra.

Mire azt mondta, hogy „azt csak a sofőr tudhatja.” – Maga miért nem? – kérdeztem.

- mert csak ő tudhatja, van-e a buszban motorina. – mondta.

- De hülye vagyok, hogy erre nem gondoltam – mondtam. Volt busz. Pár kilométer után defekt. Ezt a pechet! Kiszállunk. A gumi annyira el volt kopva, hogy már a benne lévő drótok is elkoptak, és kiszúrták a belsőt. Szerencsénk volt, hogy a „puszta” közepéig elvitt. Máskor egy román

megkérdezte a magyar sofőrt, hogy kiszállhat-e vécézni a semmi közepén. A magyar sofőr azonnal megállt. Kiengedte a románt és nélküle tovább indult. Akkoriban csak a csak a legeslegrátermettebbek tudtak felszállni a buszra, a „dekadensek” gyalog mentek. A magamfajta csend és magánkedvelők ne menjenek Csíksomlyóra. Az utak teljes szélességében vonulnak a „népek”. Minden falu külön zászló alatt, énekelve, gyalog. A két hegy közötti völgyben minimum félmillió ember. Barátom, pont egy embermagas hangszóró előtt állít meg minket. Amikor megszólal, majdnem felborulunk. Odébb kell menjünk. Misi azonnal beáll egy hosszú sor végére, hogy gyónhasson. Nála büntelenebb embert nem ismerek. Még rajtam is túl tesz! Ráadásul ötven feletti, a gyóntató pedig csak harminc. Órák óta vár, mire a fiatal pap a bűnök súlya alatt vég kimerül, és elmegy. Misi ott maradt feloldozatlanul. Amennyiben a gyorshajítás vétek lenne, Misinek egész úton gyónnia kellett volna. Nekem pedig azért, mert kibic utas létemre kritizálni mertem a sofőr úr vezetési stílusát. Az idő gyönyörű. A mise teljes hangerővel zajlik. A népviseletes székelyek és öltönyös magyarok

együtt imádkoznak. A maroknyi román rendőr távolról nézi a majd félmillióra duzzadt magyar áradatot. Bőjte Csaba egész nap dedikál, közben beszélget, tréfálgatik: - Ne diktálják, hogy mit írjak: „Mucikának szeretettel”, meg ilyesmi. Hát ilyen a Csíksomlyói búcsú...

Losonci Miklós

Értéktár Bizottság Plébánia

A falu kegyurai, a jogfolytonosság szerint a pesti pálosok voltak. Ők építették 1753-ban a falu központjában a plébánia-házat. A plébánia és a kerítés építéséhez is a kolostor romjaiból megmaradt kváderes kövekből is használtak. Plébániánk a templom tényleges építésének kezdete előtt 17 évvel készült. Tehát a templom építését is innét szervezték, irányították. Az 1890 februárjában keletkezett tűzben a plébánia belseje teljesen kiégett. Ezt követően szüntették meg a szabadkéményes konyhát. Ekkor a konyha és néhány helység mennyezete még vakolatlan deszkaborítású volt. A hiteles feljegyzések szerint 1898-ban téglaburkolatot kapott a folyosó és a zsindelytetőt is piros palára cserélték. Ebben az

évben készült el az istálló külső vakolása is. 1911-ben az esztergomi kerámiagyárból új cserépkályhának való csempéket hoztak, amiből odaválósi mesterember készítette el a szobai cserépkályhát. A legnagyobb felújítás, átalakítás az 1971-72-es években történt. Ekkor magosították meg a belmagasságot, új deszkázat, vakolt mennyezet készült, új burkolatok, közfalak, külső belső vakolatok stb. készültek. 2002-ben az épületet a modern időknek megfelelően alakították át. Ekkor készült a központi fűtés, a burkolat és a szigetelés is. Ezzel a felújítással jó ideig ismét megoldódott a plébánia felújítási gondja.

Tisztelettel, Franyó Rudolf

Diákcsemege

Tallózás a Kékvölgyi Waldorf Iskola 8. osztályának irodalmi kiadványából. Ebben a kiadványban derék Waldorfos diákjaink irodalmi alkotásai találhatók. A Kürtös, e számában két versüket közlöm.

Gondolataid

E világon, ha ütsz tanyát,
Ne gondold, hogy milyen a táj
Csak éld a saját életed
S keress új emlékeket!

Ellenség ha elődbe áll,
Ne bízz abban, hogy kiutat találsz,
Harcoldj az életedért
Védd meg azt, akit szeretnél!

Szerető után ha járnál
Mit adnál neki neve napján
Gondolj arra, mit szeret
S lepd meg vele kedvesed!

Ha költenél van rá költség
Azt a verset gyerekeid költsék
Kik szeretetből születtek
S életed nekik szenteled

S ha minden volt ahogy írva
S költeményed lett egy szép irka.
Emlékek, gyermeked, életed,
Mik nélküled nem lennének

Schill Janka

Az én kínom

Börtönbe vagyok zárva,
A házi élet fogságában.
Minden lépésemet tudják,
És ha buli van tán,
Szó sem lehet, hogy elmenjek rá.
Be vagyok zárva a házba
Még a macskák is szabadabban járnak.
A házból sem lehet úgy kilépni,
Hogy anyám ne tudja, hová akarok menni.
Edzésre is alig tudok eljágni,
Hiszen, amint kilépek,
Anyám elkezd letámadni.
És ha nem hívom, hogy hol vagyok,
A családom nyomozót, rendőrséget hivat.
Úgyhogy csak ülök otthon és bámulom,
Ahogy a macska a kertben szabadon mozog.

Laár Iván

Lejegyezte: Franyó Rudolf

Slovenské písomníctvo v Maďarsku po roku 1989 to je aj Rudolf Fraňo

Senváclav a Rudolf Fraňo vstúpili opäť do literatúry. Dokonca do odbornej. Celoštátna knižnica cudzojazyčnej literatúry a Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku usporiadali prezentáciu knihy autorky Dr. Alžbety Uhrinovej „Slovenské písomníctvo v Maďarsku po roku 1989“. Tá sa uskutočnila v stredu 10. mája 2017 v knižnici zahraničnej literatúry na Molnárovej ulici v 5. obvode Budapešti. Publikáciu predstavili: Prof. Dr. Anna Divičanová, titulárna vedecká poradkyňa VÚSM a Mgr. Gabriela Hamranová, knihovníčka, bibliogarafka a referentka Krajanského múzea Matice slovenskej.

Prečo spomínam na úvod Senváclav a Rudolfa Fraňa? Prezentovaná kniha s názvom Slovenské písomníctvo v Maďarsku po roku 1989 - bibliografia slovenských a dvoj- resp. viacjazyčných publikácií obsahuje prehľad publikačnej činnosti, vydavateľských aktivít slovenskej národnosti v Maďarsku v blízkej minulosti a súčasnosti. Čestné a významné miesto vo vydavateľských aktivitách slovenskej národnosti v Maďarsku má práve Rudolf Fraňo. V

tejto publikácii sa jeho meno spomína na 8 stranách. A to podotýkam, že ide len o knihy, ktoré napísal a vydal v slovenčine. Tých je doteraz šesť. Jeho autorská a vydavateľská činnosť je d'aleko bohatšia. V tomto roku pripravuje do tlače už štyridsiatu knihu! A budú ďalšie aj v slovenčine. Autorka knihy nezabúda ani na iný rozmer Fraňovho písomníctva. Spomína a oceňuje, že vydával a vydáva aj obecní časopis. Napríklad Kürtös či Trubnik, ktorí prinášajú aj slovenské slovo.

Skromne, ale s hrdosťou poznamenávam, že aj ja, autor tejto poznámky, sa priživujem na Rudovej sláve. Pri tvorbe viacerých Fraňových kníh som spolupracoval (dvakrát aj autorsky), pre niektoré (aj v maďarčine) som napísal príhovory. Sú o tom zmienky v spomínanej knihe.

Prajem Rudovi Fraňovi a Senváclavu aby sa ešte dlhé roky zapisovali do dejín slovenského písomníctva v Maďarsku.

Jozef Schwarz, Pilišan voľbou

Szlovák írásbeliség Magyarországon 1989 után, ez Franyó Rudolf is

Pilisszentlászló és Franyó Rudolf újra az irodalomba léptek. Méghozzá a szakirodalomba. Az Országos Idegen Nyelvű Irodalom Könyvtára és a Magyarországi Szlovák Kutatóintézet megrendezte a Dr. Uhrin Erzsébet „Szlovák írásbeliség Magyarországon 1989 -től című könyv prezentációját /bemutását/. A bemutatóra május 10 - én szerdán került sor az V. kerületi Molnár utcai 5.szám alatt lévő épületben. A kiadványt bemutatta Dr. Gyivicsány Anna professzor címzetes tudományos tanácsadó VÚSM és Dr. Gabriela Hamranová professzor könyvtáros, bibliográfus a Matica Slovenská múzeumának munkatársa.

Miért emlegetem a bevezetőben Pilisszentlászlót és Franyó Rudit? A bemutatott könyv a Szlovák írásbeliség Magyarországon 1989 után, címmel – szlovák bibliográfia két- és több nyelven,

áttekintést nyújt a Szlovák nemzetiségi kiadói tevékenységről a közelmúltban és jelenben.

Tiszteletbeli és jelentős helyet ebben a tevékenységben foglal el Franyó Rudolf. Ebben a kiadványban az ő neve 8 oldalon szerepel. És megjegyzem hogy csak azokkal a könyvekkel foglalkoznak ezen a 8 oldalon, amelyeket szlovák nyelven írt. Ebből eddig 6 darab van. Az ő írói és kiadói munkássága sokkal gazdagabb. A napokban készült el kiadásra a 40 - ik könyve! Szlovák nyelven is lesznek újabb könyvek. A könyv szerzője nem feledkezik meg Franyó Rudolf más dimenziós írásairól sem. Említi, és nagyra értékeli, hogy publikált és publikál is, hiszen ma is kiadója-főszerkesztője a községben megjelenő Kürtös – Trubník újságnak, amelyben szlovák cikkek is megjelennek.

Szerényen, de nagyon büszkén jegyzem meg, hogy

én is, aki ezeket a sorokat írja a Rudi dicsőségén, sikerein profitálok, élősködöm.

Rudolf barátomnak több könyvénel társszerző voltam /2 szerző/, némelyekben /magyar nyelven/ hozzászólást írtam. E könyvben hivatkozások vannak erre.

Kívánom Franyó Rudolfnak és Pilisszentlászlónak, hogy még hosszú évek során jelen legyenek a Szlovák írásbeliség történelmében.

*Jozef Schwarz önszántából
(saját elhatározásból) Pilisi polgár.*

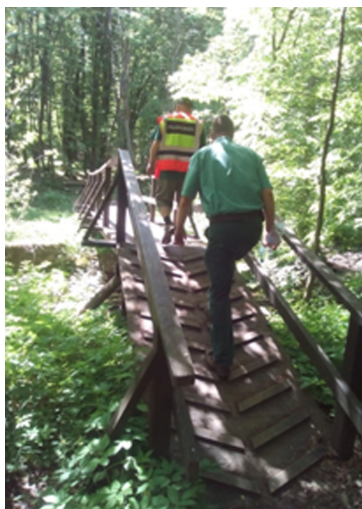
Fordította: Marika Vavreczká

Közös Szolgálat a Duna-Ipoly Nemzeti Park munkatársával

Polgárőrségünk második alkalommal látott el közös járőrszolgálatot Fehér Balázs természetvédelmi őrkerület vezetővel. Egyesületünk feladatai között kiemelt szerepe van természetvédelemnek. Első közös szolgálatunk alkalmával a sikárosi erdei úton azt tapasztaltuk, hogy a Szentendre Rendőrkapitányság bűnügyi helyszínelői a Szentendre Erdészet erdészeivel helyszínt rögzítettek. Az ott lévő erdő kerületből egy napkollektort lopott el ismeretlen elkövető(k). Aki az esettel kapcsolatban információval tud szolgálni, az forduljon bizalommal egyesületünk felé, vagy a rendőrségi 112-es telefonszámon tud bejelentést tenni. Polgárőrségünk elérhetősége (polgarorseg@pilisszentlaszlo.hu vagy 06-30-621-2885).

A továbbiakban az erdei parkolókat, erdei utakat ellenőriztük. Községünk külterületét, Pap-réti erdészeti utat, illetve sikárosi erdei utak környékét ellenőriztük.

A jó idő beköszöntével egyre többen keresik fel Pilisszentlászlót és környező erdőket, hogy kisebb-nagyobb kirándulást tegyenek. Különösen erdőben, hiszen az erdei kirándulás lehetőséget ad mozgásra,

kikapcsolódásra, miközben családunk vagy barátaink körében, friss levegőn tölthetjük az időt, és közvetlen közelről figyelhetjük meg a természet világát.

Az erdő ugyanakkor nemcsak remek kirándulóhely, hanem állatok és növények élőhelye, a természet

megfelelő működésének nélkülözhetetlen eleme. Az erdők és a bennük élő fák fontos szerepet játszanak az életünkben:

tisztítják a levegőt, megkötik a szén-dioxidot, de fából készül a papír, és fából vannak – számos használati és dísz tárgy mellett – a bútoraink is. Az erdőben azonban a fákon kívül számos más növény és sok-sok

állat is él. Az erdőben élő állatok és növények együttesen olyan rendszert – ún. ökoszisztémát – alkotnak, amely bármelyik elemének megbolygatása súlyos következményekkel jár a rendszer, azaz az erdő – és így a természeti környezet – egészére nézve. Ezért is fontos, hogy az erdőben kirándulva minden ott élő, lényre legyünk tekintettel és a lehető legkevésbé avatkozzunk be az életükbe!

Pilisszentlászlón - községünkön belül - is településünk tisztaságának (szemetelés, illegális sitt lerakásának a megelőzése) megóvása. Ha látja, hogy valaki eldobja, a szemetet, szóljon neki, hívja fel a figyelmét a tiszta környezet fontosságára. Köszönjük, hogy segíti községünk és környékének tisztán tartását.

Pilisszentlászló, 2017. május 18.

*Mihics József
elnök*

Vigyázzon, kit enged be a lakásába!

Országos szinten, több településről is hallhattunk olyan híreket, hogy idős embereket próbálnak megtéveszteni, rábírní őket, ilyen-olyan indokkal, hogy bebocsátást nyerjenek, felmérjék a terepet, és később betörjenek, vagy a figyelmet elterelve lopjanak.

Legutóbb a nyugdíjfolyósító állítólagos munkatársairól kaptunk ilyen információkat. Ne dőljön be nekik!

Kérjük, ha ismer olyan idős, nyugdíjas, elesett, magányosan élő személyt, Ön is figyelmeztesse Őket!

Ebben a konkrét esetben egy azonnal kitöltendő nyugdíjjal kapcsolatos nyomtatványra hivatkoznak, de az indok bármi lehet. NE ENGEDJE BE ŐKET! Kérjen egy másik időpontot, hívjon oda szomszédokat, hivatkozzon arra, hogy most nem alkalmas, mert mindjárt érkezik valaki.

NE HAGYJUK MAGUNKAT MEGTÉVESZTENI és VIGYÁZZUNK EGYMÁSRA, VIGYÁZZUNK AZ IDŐSEKRE!

forrás: Pomázi Polgárőr Egyesület

Lehet, hogy valami nem az igazi?

Süt a NAP. Hát aztán? Ez a dolga. Ott van égen tavasztól őszig, ha felhők nem takarják, ontja a sugarait, a meleget, a fényt.

Így szoktuk meg.

Mi haszna van abból, hogy melegít, világít, energiát ad a földnek, a növényeknek, az embernek? Fizeti valaki ezért az erő, energia adásért?

Eszébe jut egyáltalán, hogy Neki járandóságot kellene adni ezért a „munkáért”? Munka ez Neki?

Ilyen butaságra gondolni..... A NAP az van. A Föld és a levegő, a szellő, a vihar a növények és állatok hozzá tartoznak az életünkhöz.

ÉS az EMBER?

Mihez tartozunk? Kihez?

Jaaa... hát az evolúció a világ kialakulása, az egy sejtből való kifejlődés.

Lettünk sok évezred alatt. A többi, életünket körülvevő dolgok is. ÉLNEK.

A ház eresze alatti rozsdafarkú pár mesélte:

Mari néni és Józsi bácsi mondja, hogy nem kell evvel foglalkozni. Az akkor is ilyen, ha nem beszélek róla, lényeg, hogy legyen jó és meleg barátságos házam, kertem, pénzem a párna alatt, vagy bankban.

Tudom, hogy Terinek meg Pistának sokkal több van. Hogy szerezték?

Ne szólj szám, nem fáj fejem. Na bezzeg Juliskájuk! Jó firma. Most is láttam este, hogy

összeállt avval a Ferivel, akinek felesége és két kicsi gyereke van.

Na ez nem csak szerelem. Anyagilag jól lehet Ferivel járni kicsi „játsszodozás” alkalmával. Nagy a vére és igen púpos a zsebe.

Mi van Józsi irigykedsz?

Mari néniben kicsit felébredt a gyanú. Azonban eszébe jutott, hogy Andrást látta a mezőn amikor Pisták málnásánál leállt és az a kosárba rakott zacskó egy idő után púposan türemkedett ki.

Hát így könnyű! Vajon azt a jó málnabort, amit az ősszel 8.000.-Ft-nál is többért árultak lent a városi piacon, hány málnaültetvényről szedték ki?

Nekik nincs is málna ültetvényük - mondták a rozsdafarkúak

Lehetséges, hogy nem azonos forrásból fejlődött ki az ember, mint a nap, a föld, a levegő, a vihar, a növények és az állatok?

Ugyan már.... ezek nem tudnak beszélni. Ezeknek nem kell lakás kert, bank.

Igen. Ezek ÉLNEK úgy, mint az ember. Ezek úgy adják magukat, hogy nem kérnek egymástól semmit.

Tőlünk, emberektől sem. Ingyen és bérmentve adják a fényt, meleget, energiát.

Az erdő a termését, a jó levegőjét, madarakat és az állatokat, amit mi emberek elveszünk tőlük, sokkal többet, mint amire szükségünk lenne az életünkhöz.

Tönkre tenni azonban tudjuk Őket. Nem csak egymást. A magunk érdekében, füstöltetjük a gyárainkat, szennyezzük a földet és lopjuk el az értékeiket, úgy mint egymásét.

Beszéddel, pletykával, bántással, irigységgel éljük az életünket.

Boldogok vagyunk? Jól érezzük magunkat, egészségesek vagyunk?

Tanultunk valamit attól, AKI a Minden? Akitől mi is vagyunk!

Manapság ezt ritkán halljuk. Alaptörvény kéne legyen, hogy az emberek boldogok legyenek. Így hangzik:

„SZERESD FELEBARÁTODAT, MINT ÖNMAGADAT”

Ugrainé, Livia

Pilisszentlászló, 2017. május 20.

IX. Pešia túra na Pilíš - Memoriál Juraja Migaša

Slovenská samospráva v Mlynkoch v spolupráci so Združením pilíšskych

Slovákov pod názvom Memoriál Juraja Migaša 20. mája usporiadala výstup na vrchol Pilíša, tradičnú pešiu túru Pilíšanov a ich priateľov z blízkeho a vzdialenejšieho okolia. V poradí už deviatykrát vzdávali takýmto spôsobom poctu pamiatke našich predkov, zažili súdržnosť a prispeli k zomknutiu síl ľudí dobrej vôle. Aj tentoraz išlo o vhodnú príležitosť na prehlbovanie priateľstva medzi účastníkmi túry, vo väčšom počte Slovákmí, v menšom Maďarmi viacmenej rovnako z domova ako zo Slovenska. S poľutovaním musíme konštatovať, že akoby

práve obyvateľov našich, dodnes aj Slovákmí obývaných pilíšskych obcí, teda pôvodne hlavných adresátov podujatia sa ho zúčastňovalo z roka na rok v menšom počte. Zato tí, čo prišli, či už zblízka či ďaleka, vôbec neoľutovali. Najmä vďaka spevákom a muzikantom zo Štúrova dobrá nálada vládla už pred oficiálnym začatím akcie v Stredisku pilíšskych Slovákov, príležitostne obohateného putovnou výstavou fotografií Imricha Fuhla s názvom „Pod Pilíšom - tam je náš svet“.

Organizátori minulý rok sa rozhodli pomenovať túru po jej hlavnom iniciátorovi, oduševnenom predstaviteľovi Slovenska a slovenskosti, večnom

optimistovi a veľkom priateľovi Pilíšanov, vynikajúcom diplomatovi - veľvyslancovi Jurajovi Migašovi (1957-2015). Podujatie sa teda druhýkrát konalo na jeho pamiatku ako Memoriál Juraja Migaša. Pod vlani odhalenou pamätnou tabuľou na

Fotó: Franyó Rudolf

priečelí Strediska účastníci túry pred kladením vencov, pod taktovkou členov Pávieho krúžku v Mlynkoch, zaspievali Pilíšsku hymnu a vypočuli si dojímavé, osobné a ľudské spomienky na „Ďuriho“. Miestami aj humorne ladené spomienky ožili v príhovoroch

mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca SR v Budapešti Rastislava Káčera, podpredsedu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Petra Procháčku a hlavnej organizátorky, predsedníčky Slovenskej samosprávy v Mlynkoch a Združenia pilíšskych Slovákov Marty Demjénovej.

Po pietnej spomienke sa desiatky účastníkov memoriálu v skupinkách pobrali na približne štyri kilometre dlhý turistický pochod - výstup na majestátne sa vypínajúci Pilíš, jeden z najvýznamnejších symbolov Slovákov v Maďarsku. Ako nám o tom napísal kolega od pera Ľudo Pomichal, „odmenou za ich úsilie, športový

Fotó: Frányó Rudolf

výkon i ochotu aj takýmto nevšedným spôsobom deklarovať vzťah k slovenskosti, úctu uchovávanú v spomienke na skvelého človeka a priateľa Juraja Migaša, ako aj k sebe samým - prejaviac tak pokoru k prírode a harmóniu duše medzi zemou a nebom, im bol nádherný pohľad z turistického chodníčka cestou na vrchol, vizuálne sekvencie z rozhľadne, najmä však nové kontakty, možno budúce priateľstvá, odvíjajšie sa v debatách, piknikových chutiach na jazyku a v spontánnom speve, tanci a zábave“.

(-l/luno)

IX. Gyalogos túra a Pilisre -Juraj Migaš emléktúra-

A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat a Pilisi Szlovákok Egyesületével közösen idén is megrendezték május 20-án a Memoriál JURAJA MIGAŠA emléktúrát, a Pilisiek és barátaik hagyományos gyalogos túráját a Pilisre. Már kilencedszer tisztelegtünk őseink emléke előtt, és hozzájuk hasonlóan, átéltük nemzetiségeink és népeink közös összetartozásának élményét. Most is lehetőség nyílt arra, hogy szilárduljanak a baráti kapcsolatok a túra résztvevői között, akik javarészt szlovákok voltak, kevesebb volt a hazai magyarországi szlovák ajkú. Sajnálattal kell konstatálnom, hogy éppen a mi szlovákok lakta községeinkből, e esemény fő címzettjei évről évre kevesebben jönnek e találkozóra. De azok, akik közelebről, vagy távolabbról érkeztek, nem sajnálták a fáradságot. A Párkányi énekeseknek és zenészeknek köszönhetően nagyon jó hangulat volt már az ünnepi műsor megkezdése előtt a Pilisi Szlovákok központjában, ahol Fuhl Imre fénykép vándorkiállítása volt „A Pilis alatt ott a mi világunk“ néven.

Múlt évben a rendezők úgy döntöttek, hogy a túra fő kezdeményezőjéről, Szlovákia és a Szlovákság lelkes képviselőjéről, örök optimistájáról, a Pilisiek nagy barátjáról, kitűnő diplomata- nagykövetről JURAJ MIGAŠ ról/1957-2015/ legyen megnevezve. Az esemény másodszer került megrendezésre, mint MEMORIÁL JURAJA MIGAŠA. A tavaly leleplezett emléktábla előtt, amely a Pilisi Szlovákok központja épületén van a

koszorúzás, és a Pilisi Himnusz előtt, amely Pilisszentkereszti Páva kör előadásában volt, elhangzottak a megható, személyes, emberi visszaemlékezések Györgyre. Helyenként humorosan hangzott megemlékezések hangzottak el a beszédekben, melyeket Rastislav Káčer rendkívüli és felhatalmazott nagykövet, Peter Prochávka, a külföldi szlovákok hivatalának alelnöke, és Demjén Márta szervező, és egyben a Pilisszentkereszt Szlovák Önkormányzat elnöke, és a Pilisi Szlovákok egyesületének elnöke.

A megemlékezés és koszorúzás után a több tíz résztvevő kisebb-nagyobb csoportokban elindult a 4 km túrára a méltóságosan kiemelkedő Pilisre, amely egyik legfontosabb szimbóluma a Magyarországi Szlovákságnak. Ahogy ezt megírta kollegám Lúdo Pomíchal, „jutalom az erőfeszítésükért, sport teljesítményükért, hajlandóságukért, ilyen nem mindennapi módon deklarálni viszonyát a Szlováksághoz, tiszteletet és megemlékezést erre a kitűnő emberre, baráttra Migaš Gyurira és önmagunkhoz. Megmutatva az alázatot a természethez és a lélek harmóniáját föld és ég között a csodálatos kilátás volt a turisztikai útról, amely a hegyre vezetett, vizuális frekvenciák a kilátóból, de főleg az új kontaktusok, lehet jövődöbéli barátságok melyek a beszélgetések közepette születtek, piknik ízekkel a nyelven, a spontán dalban, táncban, szórakozásban.

Fordította: Marika Vavreczka

Akik gondozzák elődeink emlékkövét

Úgy másfél évtizeddel ezelőtt merült fel dr. Illés Györggyel történő kötetlen beszélgetés közben, hogy ugyanúgy, mint annak idején még a rendszerváltás előtti időkben, a II. Világháborúban elesettek neveit is belevésztjük az I. világháborús hőseinkhez a márványtáblába. A község alapítóinak is örök emlékezet okául meg kellene örökíteni a nevüket. Aztán hosszú huzavona után a két Önkormányzatunk példaértékű összefogásával,

magánszemélyek adományaival és igen jelentős közmunkával elkészült az országos viszonylatban is egyedi alkotás. Az emlékmű, elhelyezésével talán egyetlen jelentősebb ékessége főterünknek, amely egyben múltunk tiszteletének jelképe is.

Azonban mindhiába volt a nemes szándék, ha az emlékkövünket, és annak környékét már kevésbé tiszteljük. Hagyjuk elgazosodni, sőt a környékén lévő szemetet inkább odébb rúgjuk, mint felvegyük. Vrchovina Józsefné Rozikán, és Dombai Gáborné Jutkán kívül, még nem igazán sikerült mást lefotóznom, aki virágokat ültetne, gondozná, és kétkezi munkájával igyekezne széppé tenni elődeink emlékkövét. Sajnos akadnak olyanok is, akik inkább, kritikus megjegyzésekkel illetik a két asszonyka áldozatos munkáját. Nem értem, hogy **miért kell degradálni a példaértékűt?**

Szöveg – fotó: Franyó Rudolf

Sakk

E havi feladványunk José Raul Capablanka a sakkozás harmadik világbajnokának (1921-1927) egyik, játszmájának a végállása: Kes, Vh1, Hd7, a7 // Ka8, b2, b7

Világos lép és nyer 3 lépésben. C.

Havannában született, jó módú szülők gyermekeként.

Sakk

–csodagyereknek indult, már 4 évesen legyőzi apját, aki erős játékos volt.(1888 -1942) Csaknem legyőzhetetlennek tartották, és mindmáig tökéletes sakkozónak számít. Az 1924. évi New York-i verseny kezdetéig azzal dicsekedhetett, hogy tíz éve nem győzte le senki. Itt azonban vesz Réti Richárd ellen és bár győz Lasker ellen, csak harmadik lesz. (Laskernek több győzelme számít a többi résztvevő ellen). Újabb két év veretlenül, az 1927.

évi versenyen New York - ban 3,5 pont előnnyel nyer a következő világbajnok Aljechin előtt. A csodálat jeleként még veszett játszmáit is összegyűjtötték és kiadták, külön kiemelve, amelyekben egy ideig rosszabbul állt, de a „kiskombinációkkal” fűszerezve végül is győzött.

Sakktörténeti különlegesség Maróczy elleni játszmája, ami „pia” meccsként került be a sakkirodalomba.

Eredményes megfigyeléseket kívánok minden kedves olvasónknak.

*Tusák József
sakktanár*

Szlovák találkozó

2017. május 20-án Kóspallag Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnök asszonya meghívásának eleget téve Nefelejcs énekkarunk, is részt vett a Kóspallagon rendezett nemzetiségi találkozón.

Az utat lerövidítve Visegrádon keltünk át a Dunán a kis busszal. Még a déli harangszó előtt parkolt le buszunk Kóspallag szépen felújított Művelődési – Ház tágas udvarában. A vendéglátók szívélyes fogadtatását követően, a műsor megkezdéséig kötetlen beszélgetést folytattunk a már jelenlévő meghívott vendégekkel.

Temesvári pálos rendi plébános urat, aki minden találkozón megtisztel minket jelenlétével, most hiába kerestük. Katikától, az elnök asszonytól tudtuk meg, hogy pálos találkozó miatt nem tud közöttünk lenni.

Mire rotyogni kezdtek az üstházakban elhelyezett katlanokban a finomságok, elkezdődött az ünnepi műsor. A kerepesi táncegyüttes, akiket a polgármester helyettesük kísért el, fellépésével kezdődött az ünnepi műsor.

Pilisszentkereszt énekkara, akiket a Pilisszentkereszi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat képviselőjében Fuhl Imre kísért el,

másodiknak lépett fel a színpad deszkáira. A jó hangulat fokozásáról Ipolydamás humoristái gondoskodtak. Őket a polgármesterük is elkísérte. A szobiak fiatal mazsorett csoportja is nagyon szépen szerepelt, melyet a teltházias közönség nagy tapsal jutalmazott.

A csőváriak igen szép díszes nemzetiségi öltözetben adták elő népdalaikat. Őket Csővár Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnök asszonya kísért el fellépésükre. A jól megszervezett ünnepi műsor kerepesi humorosok fellépésével folytatódott. Ezt a műsort derék asszonyaink már nem igazán láthatták, mert közben, már fellépésükre készülődtek, koncentráltak. Éneksokrukat a nézőtérrel viharos taps követte.

Befejezésül a vendéglátóink idősebb asszonykórusát segítették a színpadra. Akiket a nézők nagy tapsal jutalmaztak.

Az ünnepség levezetője a még mindig nagy munkabírású és szervezéséről elismert Botos Katalin elnök asszony volt. A meghívott vendégek közül Allt Gyula a magyarországi szlovákság nagy

mentora tartott szép logikusan felépített előadást. Klein Tibor polgármester, a helyi szlovákság nagy támogatója is meleg szavakkal üdvözölte a jelenlévőket.

A találkozón Jozef Schwarz, Szlovákia igen magas beosztású államhivatalnoka is

jelen volt kedves feleségével. „- Akkor jövőre ismét ugyanitt” – jelszóval búcsúztak el egymástól a találkozó résztvevői.

Fotó - szöveg: Franyó Rudolf

II. Miklós cár hadifoglya

Őszi eső szítál a Pilis-hegység legmagasabban fekvő településén, Pilisszentlászlón. A főtér közelében lévő vert falas ház gazdája a negyvenéves János meggyújtja a petróleumlámpa kanócat. Ezt követően leemeli a stelázsiról a kalendáriumot. Miután elhelyezkedik a szabadtüzü kemence padkáján maga elé húzza, a saját maga által készített hokedlit. Október elején járva az idő hátulról kezdi lapozgatni a kalendáriumot. Munkában megkérgesedett tenyerét szépen lassan húzza a kalendárium oldalán. Megvan! - tör ki pipáját szipogató ajkai közül a szó, miután

megtalálta az 1880 évi naptár október 11-ei napján a Miksa bejegyzést. Nehogy kárba vesszen kutató munkája, a kétrét nyitott kalendáriumot leterheli egy módszeresen kiválasztott fahasábbal. Feláll a kemence padkájáról, majd nekiáll megkeresni a plajbászt.

- A múltkor még mintha itt láttam volna - jegyzi meg, csak úgy magának, miközben jobb kezével matát a gyéren megvilágított stelázsi polcán.

- No, megvagy – szólalt meg elégedetten, miután ujjai megakadtak a plajbászon. Ennek öröme iszik néhány korty bort a szoba sarkában elhelyezett asztalon lévő agyagkancsóból, majd visszaül a helyére. Mielőtt hozzálátna az íráshoz, megkérdezi az ágyban fekvő feleségét:

- Kedves Marka, mi legyen a neve a két lány után az első fiúgyermekünknek?

- Jaj, János már megbeszéltük, hogy a nevedet fogja viselni, tehát Jánosnak fogjuk keresztelni - mondja halkán a hajnali szülésben kimerült párja. Így a 13 éves Anna és a hároméves Mária után született fiúgyermeket Pasztorek István plébános úr a vasárnapi misét követően János névre

keresztelte. János gyerekkorát, a tizenhárom éves idősebb nővére Mária és a születésekor három éves Anna mellett töltötte. Alig huszonegy évesen házasságot kötött Holba Máriával. Egy éves házasságát követően besorozták a komáromi erődbe. Leszerelése után magángazdálkodóként dolgozott a család földjein. Harmincnégy éves

korában kitör a Nagy Háború. Ekkor, mint kiszolgált tartalékos katona, bevonult, a nyíregyházi népfelkelő huszár ezredbe.

A háború már két esztendeje tartott, és bizony lekopott már róluk a háborús romantika. Az egyszerű emberek

is rájöttek már, hogy mindnyájan valami parancs által irányított háborús gépezet apró részecskéi. A vége felé már akaratukon kívül végezték jól vagy rosszul a rájuk kiszabott feladatukat.

Német János az 1916-os, Bruszilov- offenzíva által, amit június elején indítottak meg, az oroszok által esett fogságban 1916. szeptember elején, a mai Ukrajna területén.

Szlovák tudásának köszönhetően nem vitték a messzi, Ural hegységbe. Egy Kijeven túli kisváros pravoszláv espereséhez került, ahol nyelvtudása és kitartó szorgalmának, ügyességének köszönhetően, az esperes úr „parádés kocsisa” lett. A kisvárosban belül szabadon közlekedhetett. Több mint háromévi fogsága alatt nagyon sok embert, a szegényektől a gazdagokig megismert, és barátságot kötött. Az esperesség gazdatisztjével, és annak családjával is jó barátságba került. Háromévi hadifogság után aztán végre haza került a családjához, ahol folytatta a falubeliek szorgalmas életét.

Aztán kitört a II. világháború, ahová már idős kora miatt nem sorozták be. 1944 karácsonyán azonban

hozzánk is megérkeztek a Szovjetunió katonái. Az akkor már hatvannégy éves János az akkor született unokáját meglátogatni átment a Béke utcában, ahol a házban és a szomszéd házakban úgyszintén oroszok voltak elszállásolva. Ekkor szinte hihetetlen dolog történt vele. Az egyik középkorú orosz tiszt felismerte. Kiderült, hogy az orosz hadifogságának idején az esperes gazdatisztjének a fia volt, akit hadifogsága idején gyakran ültetett maga mellé az esperesi hintó hajtó ülésére.

A derék orosz tiszt biztosította őt, hogy itt egy nőnek sem esik bántódása. Szavát valóban betartotta, hiszen Pilisszentlászló azon kevés

települések, közé tartozik, ahol az orosz katonák által erőszakos esemény nem történt.

A hányatott sorsú János bácsi, mert én az 1960 – as évek elején így hívtam, mikor szinte tátott szájjal, és igen nagy élvezettel, hallgattam a Tanácsháza előtti padon ülve elbeszéléseit, főleg a Nagy Háborúról, igen szép kort élt meg.

1967. december 6. Zahola Károly atya búcsúztatásával kísértük utolsó útjára szülőházából, a templom utcán át a templomunkat körbeölelő temetőnkbe.

Nosztalgia délután

Dombai Béla, Kocskovszki Zoltán, és még sokan mások a régi idők pilisszentlászlói hajdani labdarúgói, valamint az odaadó szurkolói közül, többen megkértek, hogy hagyományápolás céljából rendezzünk egy bográcsoszással egybekötött nosztalgia délutánt.

A kezdeményezést nagyon jó ötletnek tartottam, és nem voltam ezzel egyedül, mivel egyre többen csatlakoztak hozzánk. Míg Zoli és Béla barátaink ügyeskedtek a főzésben mi, akiknek már nem jutott hely a főzésnél a fociról kezdtünk beszélgetni. Egyre inkább haladtunk visszafelé községünk sportéletével kapcsolatban, ami nálunk természetesen leginkább a már említett foci értendő. Néhány közbeszólás után, rögtön az elején tartottunk azokban az időkben, amiről én is csak az akkoriban idősebb legényektől hallottam. Községünkben, a hivatalos sportélet a II. világháborút követően 1948-ban kezdődött. Ekkor alapította a szép korú Bíró Dezső bácsi lelkes sportkedvelő társaival – Kovács Géza, Petkó Vilmos, Vasvári László, Ferenczi Jenővel – az Egységes Falusi Sportkört.

Mint már említettem a helyi sportolás fő területe mindvégig a futball volt. A háború utáni ínséges időkben, a Tanácsháza kasszájában egyéb fontosabb dolgokra sem jutott igazán pénz, ezért az első mezeket a dömörkapui kőbánya vezetőségétől

kapták 1950-ben. A futballozáshoz szükséges pályát az egyházi, jelenlegi „kispálya” helyén alakították ki.

(Tulajdonjogilag azonban nem vették el, jelenleg is egyházi tulajdonban van.)

A futballcsapat legnagyobb sikerét, amire már az én korosztályom is emlékezik 1962-ben aratta. Ekkor a Szentendrei járás csapatai közül az első helyen végzett. A győzte csapat tagjai neve a hivatalos dokumentumok alapján a Pilisszentlászló története c. könyvemben

megvan örökítve. Tehát az „írás” szerint: Petkó István, Kosznovszki Béla, Holba István, Hornyák László, Dankovics Géza, Dankovics Pál, Kiss Béla, Vanyák Mihály, Dankovics Gábor, Franyó József, Vanyák László. Tartalékok: Dombai András, Dombai Lajos, Ferenczi Jenő. Ezek a focistáink nagyon sportszerűen és lelkesen játszottak, ennek

meg is volt az eredménye. 1963-ban a második, a hatvanas évek végén még két esetben a harmadik helyezést érték el. Az 1970-es évek végétől sajnos hanyatlás következett.

A rendszerváltást követően az 1995-ös évektől ismét újraszerveződött focicsapatunk, ez kisebb megszakításokkal közel két évtizedig tartott.

A nagy futballozáson kívül, azonban több esetben is rendeztünk egynapos kispályás bajnokságot. Az egyik legemlékezetesebb 1987-ben történt, amikor csak úgy spontán hat csapat nevezett be. Bármilyen hihetetlenül is hangzik, de valóban csapatonként 6-8 fővel hat csapat nevezett be. A rendezvény legemlékezetesebb gólját Dombai Béla (zsulik) a jobb oldali szöglet vonalról mértanilag lehetetlen szögből a bal kapufa felső részét találta el és a labda onnét pattant a hálóba. Valószínű a nyugat felől élénkülő szél is belesegített, Béla barátomnak. Ezen a napon csak a „Jánosik” két csapatot indított a győztes és a harmadik helyezéért járó kupákat is ők kapták. A következő ilyen jelentősebb rendezvény 1992-ben október 23-án került

megrendezésre, az önkormányzatunk és Géczi Béla erdőmérnök Pilisi Parkerdészet vezetője közreműködésével. Ekkor is hat csapat nevezett be a szintén kispályás rendezvényre.

- Bizony, bizony a foci szeretete, nem pénz kérdése, - jegyeztük meg többen is elmerengve a múlton, amíg néztük a szépen fortogó pörköltet.

- Bizony nem, - bólogattak rá a többiek is. Ekkor eszembe jutott Hoffi Géza a legnagyszerűbb humoristánk egyik epizódja, mikor megkérdezte a szomszédban lakó focistát, hogy miért oly gyenge focista? A legényke erre kidüllesztett mellel büszkén:

- Mert nincs pénz Géza bácsi!

- Aztán úszni tudsz e kedves öcsém?

- Azt nem tudok, – mondja a legény.

- Na és ha megfizetem?... Hát igen, amit szívvvel lélekkel teszünk, az nem lehet csak pénz függvénye. Ilyen és hasonló dolgokról folyt a kötetlen és valóban baráti humorral is telítüzdel beszélgetés.

Fotó: Kosznovszki Gábor

Humor

Részletek Franyó Rudolf **Elődeink humora** c. könyvéből

VÍZHORDÓ

Az erdei munkáknál, vagy egyéb mezőgazdasági, építési munkák végzésénél, ahol többen dolgoztak, nyáron a nagy hőség miatt, pótolván a folyadékot, több friss vízre volt szüksége a dolgozóknak.

Ilyenkor fiatal, iskolai szünidejüket töltő fiúk látták el friss ivóvízzel a nyári nap melegétől szomjazó munkásokat.

Mogyoróhegy környékén dolgoztak az embereink. Egy fiatal, nem községbeli lett a vízhordójuk, aki beszédhibás volt.

Nos, elődeink viccelődtek vele. A különben érzékeny lelkű legényke megsértődött és pityeregni kezdett. Embereink kezdték vigasztalni.

- Ne sírj, nem akartunk megbántani, többet nem fogunk sértegetni – kezdték nyugtatni.

A fiú nehezen bár, de megnyugodott. Inge ujjával megtörölvén könnyes szemét szepegeve megszólalt.

- Jól van, akkor ezután én sem fogok belepisilni a vízhordó kannába...

OLCSÓ HÚSNAK HÍG A LEVE

Az 1956-os szabadságharc előtti időkben történt.

Az akkori kötelező beadások nagy terhet róttak községünk lakosaira is, ugyanúgy, mint más települések lakóira.

Megdrágult a termény, előfordult, hogy több zsírt kellett leadni a levágott malacka után, mint amennyit sikerült kisütni e belőle a családnak.

A beadási népbiztosok szinte versenyeztek, ki tud többet kipréselni a vidéki lakosságból.

Néhányan összeálltak, elmentek Szentendrére igazságot keresendők a járási párttitkárhoz.

Nagyon drága a hús titkár elvtárs – mondták többek között. Titkár elvtárs meghallgatván őket, tömören fogalmazva kijelentette. - Mit akarnak emberek?

Olcsó húsnak híg a leve...

Görög katolikus zarándokok Pilisszentlászlón

2017. június 3-án szombaton görög katolikus zarándokok érkeztek községünkbe. Krisztus keresztjét felváltva a vállukon vitték erdön keresztül Pomázról. Szerénységükre jellemző, hogy váratlanul, bejelentés nélkül érkeztek. Jómagam is csak úgy spontán láttam meg őket a főterünkön. A pálos templomunk iránt érdeklődtek, ezért miheztartás végett rögtön felhívtam Fajcsák Tibor atyánkat, aki azonnal intézkedett és mire felgyalogoltam a zarándokokkal a templomdombra

Petkó Gábor barátom, a temetőgondnokunk már a templom bejáratánál várt és szívélyes meleg szavakkal üdvözölte görög katolikus testvéreinket. Zarándok hittársaink miután beléptek templomunkba nagyon meghatódtak a lenyűgöző látványtól. Helyet foglaltak, közös imát mondtak, majd énekeltek. Kérésükre röviden ismertettem a templom történetét, amely szorosan összefügg Pilisszentlászló történetével. Néhány évszázaddal visszatérve a történelemben, említést tettem a hajdani Kékes-ről, és az itt történt Európa

jövőjét meghatározó eseményről, amit a „Kékesi alku” néven ismer a történelem, mely Kézai Simon által írt eredeti szövege megtalálható a Vatikánban. A meghitt megemlékezés, Gábor barátom Szent László himnusza eléneklésével ért véget. Vendégeinktől való búcsúzkodást követően, Gábortól elkértem a Szent László himnusz kottázott változatát, amit érdekességként, íme leközlök.

Franyó Rudolf

Szent László himnusza

1. Dicsérjük az Istent nagy szentjében! Kt Árpádhoz szült vala régen
Hogy legyen a magyar pártfogója Ki minden inségben őt megóvjá
R: Óh, Szent László, légy hozzánk jó, légy értünk Istennel közbenjáró!

2. Mennybéli dalaos volt királyságod, Mert törvényt tettél és igazságot
Szegletkő szívedben a jámborság, Erősen állt azon minden ország.
R...

3. Teged a keresztény fejedelmek Mint hősök csillagot kiszemelték,
Hogy vezesd keletre a szent hadat, Mely Krisztus sírjának oltalmát ad.
R...

Pünkösöd

A pünkösdi ünnepkör egy igen fontos napja a húsvétot követő negyvenedik nap az áldozócsütörtök, Krisztus Mennybemenetelének napja. Neve onnan ered, hogy az évi egyszeri áldozás határidejéül az egyház ezt a napot szabta. Nagyon sok helyen ez a gyerekek első áldozásának napja is.

Pünkösöd a húsvétot követő ötvenedik nap, mozgó ünnep, neve a görög pentekosztész ötvenedik szóból ered.

A keresztény egyházi ünnep történetének a lényege az, hogy Krisztus mennybemenetele után, az ötvenedik napon az apostolok összegyűltek, majd hatalmas zúgás, szélvihar támadt, s a szentlélek lángnyelvek alakjában leszállt a tanítványokra. Ekkor Péter prédikálni kezdett, beszédére sokan felfigyeltek, követték, megalakultak az első keresztény gyülekezetek. Pünkösöd tehát az egyház születésnapja is.

Pünkösdi népszokások:

Magyarországon csakúgy, mint Európa számos országában a Pünkösöd ünneplésében keverednek a keresztény, illetve az ősi pogány elemek. A népszokásokban elsősorban a termékenység, a nász ünnepe, és ezek szimbolikus megjelenése dominál.

Pünkösdikirály-választás

A pünkösdi királyt a legények közül választják ügyességi versenyeken. Európa nagy részén a középkor óta szokás, gyakoriak a lovas versenyek, különféle ügyességi próbák, küzdelmek. Magyarországon, már a XVI. századtól kezdve vannak írásos nyomai a hagyománynak. Ezzel kapcsolatban egy érdekesség, Jókai egy magyar nábob című regényében olvasható.

A pünkösdi király megválasztása után egy évig „uralkodott”, azaz ő parancsolt a többi legénynek, az ívóban ingyen ihatott, minden lakodalomra, mulatságra meghívták.

Franyó Rudolf

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomda, nyomdai előkészítés: Technova 2004 Kft. | technovaszentendre@gmail.com • 06 30 280 5189

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015